

Czas odnowić prenumeratę
za kw. IV rb. (zł. 4.50)

Konto PKO 22.308

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO

BUCHALTERYJNO - PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.

wraz z przesyłką pocztową

Konto P. K. O. Nr. 22.308

Administracja: Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR

Dr EMANUEL ISERZON

Adwokat

Nr 35 (36)

Warszawa, 16 października 1937 r.

Rok II

TREŚĆ:

	str.
Skutki zaoczności według ordynacji podatkowej	525
Orzecznictwo w sprawach podatkowych: Zaoczność według ordynacji podatkowej. — Ubój, wyrab i sprzedaż mięsa a świadectwo przemysłowe. — Zaniechanie przesłuchania świadków z powodu ich niestawienia. — Amortyzacja bruku.	528—531
Okólniki: w sprawie świadectw przemysłowych dla przedsiębiorstw, prowadzących sprzedaż na wystawach z kiosków lub stoisk; — w sprawie opodatkowania różnic kursowych u osób fizycznych prowadzących księgi handlowe; — w sprawie obniżenia stawki podatkowej od obrotu przedsiębiorstwem przemysłowym, korzystającym w roku 1936 z ulgowych świadectw przemysłowych; — w sprawie zwolnienia od podatku dochodowego i specjalnego wynagrodzeń, wypłacanych odbywającej praktyki wakacyjne uczącej się młodzieży	531—533
Ustawy, rozporządzenia i zarządzenia	534
Kalendarz podatkowy	534
Kronika podatkowa	535—537
Poradnia	538—540

SKUTKI ZAOCZNOŚCI WEDŁUG ORDYNACJI PODATKOWEJ *)

Zaoczność w postępowaniu podatkowym jest to stan prawny, w którym władza wymiarowa jest uprawniona do uskuteczenia wymiaru podatku bez udziału podatnika — według terminologii Ordynacji Po-

*) Z okazji wyroku NTA z dn. 25 czerwca 1937, l. rej. 2820/36 ogłoszonego w nrze niniejszym OBP, ob. str. 528.

wiedzy. Jednakże cały ten materiał stanie się kupą zadrukowanego papieru nie mającego niemal żadnej wartości, o ile w końcu roku prenumeratorzy nie otrzymają bardzo szczegółowego skorowidza za cały rok*.

Redakcja OBP podziela całkowicie Pański pogląd. Na początku przyszłego roku wydamy szczegółowy skorowidz przedmiotowy obejmujący cały materiał OBP (również Poradnię) za rok ubiegły.

S. Gutermań.

Podajemy interesujący Pana adres: Powszechny Związek Zawodowy Księgowych w Polsce, Warszawa, Ogrodowa 4.

Stały Czytelnik z Warszawy.

1. Należy prowadzić asygnaty kasowe

—nawet jeśli właściciel przedsiębiorstwa jest sprzedawcą i kasjerem.

2. Należy czerwonym atramentem skorygować wszystkie błędne pozycje tak, aby pierwotny tekst był czytelny.

3. Jeśli przy zaprowadzeniu ksiąg i sporządzeniu inwentarza opuszczono jakąś pozycję, należy skorygować inwentarz, bilans itd.

4. Nie rozumiemy Pańskiego sposobu księgowania weksli. Prosimy powtórzyć pytanie z podaniem wszystkich szczegółów księgowania.

5. Pytanie zbyt ogólnikowe. Obowiązek zarejestrowania się w Sądzie Rejestrowym istnieje.

Skorowidz rzeczowy

Asygnaty kasowe — P *) 524 **);

Brak pracy — świadczenia z powodu braku pracy a rozwiązanie umowy z winy pracownika — O *) 515.

Dochodowość średnia — stosowanie norm — 519.

Dochodowy podatek — obliczenie zysku spółdzielni wolnego od podatku dochodowego — O 514; — opodatkowanie wynagrodzenia spółnika spółki jawnej — P 523; — potrącalność straty z powodu nieściągalności — P 521.

Egzekucyjne postępowanie — rewizja u dłużnika — P 522.

Księgowanie — jak otworzyć księgi przy ich prostowaniu po zamknięciu — 509; — sprostowanie mylnego księgowania dostrzeżonego po zamknięciu ksiąg — P 523; — strat na należnościach u klientów upadłych — P 522; — poprawki czerwonym atramentem — P 524.

Księgowość — zaleganie — P 521; — brak bilansu zamknięcia — O 512.

Podatkowe ciężary — konieczność obniżenia — 518.

Podatkowe postępowanie — komisja odwoławcza, jako władza właściwa do rozstrzygnięcia odwołań od wymiaru opłat na rzecz Funduszu Pracy — Ok *) 517.

Przemysłowy podatek — obniżenie stawki dla przedsiębiorstw korzystających z ulg w zakresie świadectw — 511.

Rok operacyjny — przy rozpoczęciu działalności w drugiej połowie roku — P 521.

Spadkowy podatek — oszacowanie do wymiaru podatku spadkowego a oszacowanie według ksiąg — P 523.

Umowa o pracę — trzymiesięczne wypowiedzenie — P 521.

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo”, Ok—dział „Okólniki”, P—dział „Poradnia”.

***) Liczby oznaczają stronicę.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8

Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-51

Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50

Konto P. K. O. 22.308 — Przekaz rozrachunkowy Nr. 176 — Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półroc., 18 rocznie

Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—¹/₂ str. zł. 100—¹/₄ str. zł. 50—¹/₈ str. zł. 25

Redaktor odpowiedzialny: **Józef Filip Hoppenfeld** Druk. Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15

Czas odnowić prenumeratę
za kw. IV rb. (zł. 4.50)

Konto PKO 22.308

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO

BUCHALTERYJNO - PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.

wraz z przesyłką pocztową

Konto P. K. O. Nr. 22.308

Administracja: Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR

Dr EMANUEL ISERZON

Adwokat

Nr 35 (36)

Warszawa, 16 października 1937 r.

Rok II

TREŚĆ:

Skutki zaoczności według ordynacji podatkowej	531
Orzecznictwo w sprawach podatkowych: Zaoczność według ordynacji podatkowej. — Ubój, wyrab i sprzedaż mięsa a świadectwo przemysłowe. — Zaniechanie przesłuchania świadków z powodu ich niestawienia. — Amortyzacja bruku.	528—531
Okólniki: w sprawie świadectw przemysłowych dla przedsiębiorstw, prowadzących sprzedaż na wystawach z kiosków lub stoisk; — w sprawie opodatkowania różnic kursowych u osób fizycznych prowadzących księgi handlowe; — w sprawie obniżenia stawki podatkowej od obrotu przedsiębiorstwem przemysłowym, korzystającym w roku 1936 z ulgowych świadectw przemysłowych; — w sprawie zwolnienia od podatku dochodowego i specjalnego wynagrodzeń, wypłacanych odbywającej praktyki wakacyjne uczącej się młodzieży	531—533
Ustawy, rozporządzenia i zarządzenia	534
Kalendarz podatkowy	534
Kronika podatkowa	535—537
Poradnia	538—540

SKUTKI ZAOCZNOŚCI WEDŁUG ORDYNACJI PODATKOWEJ *)

Zaoczność w postępowaniu podatkowym jest to stan prawny, w którym władza wymiarowa jest uprawniona do uskuteczenia wymiaru podatku bez udziału podatnika — według terminologii Ordynacji Po-

*) Z okazji wyroku NTA z dn. 25 czerwca 1937, l. rej. 2820/36 ogłoszonego w nrze niniejszym OBP, ob. str. 528.

datkowej— „może z urzędu ustalić dane faktyczne do wymiaru na podstawie materiału, jakim rozporządza“ (§ 1 art. 73).

W jakich wypadkach podatnik popada według OP w zaoczność (art. 73)?

A. Jeśli prowadzi księgi handlowe lub gospodarcze —

a. o ile nie złożył w terminie zeznania,

lub b. o ile nie złożył w terminie, mimo wezwania, żadanego wyjaśnienia.

B. Jeśli nie prowadzi ksiąg handlowych lub gospodarczych— o ile nie złożył w terminie odpowiedzi na wezwanie o wyjaśnienie lub uzupełnienie takiego zeznania, w którym nie wykazał wszystkich źródeł podlegających opodatkowaniu.

Judykatura dotycząca zaoczności, która rozwinęła się na tle dawnych przepisów ustawy o podatku dochodowym, przyjęła, że podatnik, który popadł w zaoczność, jest pozbawiony możliwości zwalczania podstaw faktycznych, na których jest wymiar oparty. Podatnik w tych warunkach był pozbawiony w zakresie bardzo znacznym możliwości obrony w postępowaniu odwoławczym: mógł on zwalczać tylko zastosowaną przez władzę ocenę prawną.

Ordynacja Podatkowa nie zna zaoczności w powyższym znaczeniu.

Nawet w wypadku zaoczności wymiar winien być oparty na materiale faktycznym (§ 1 art. 70), zebrany przy pomocy różnych środków dowodowych (§ 2 art. 70): władza jest obowiązana ustalić podstawę wymiaru, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności, mające znaczenie dla wymiaru podatku (§ 1 art. 90), a płatnik jest uprawniony do otrzymania na żądanie ustnych informacji o podstawach wymiaru i uzasadnienia wymiaru na piśmie (art. 101)*).

Ordynacja Podatkowa natchnęła jej interpretatorów do porzucenia zajętego przez NTA na tle dawnych przepisów ustawy o pod. doch. stanowiska — że zaoczność pozbawia podatnika prawa do zwalczania faktycznych ustaleń władzy wymiarowej.

Prezes NTA Karol Birgfellner wyraża pogląd, że *nawet zaoczność „nie wyklucza prawa płatnika do zwalczania zasadności wyciągniętych przez władzę... konkluzyj (z przesłanek faktycznych) tak w tym względzie, że wnioski władzy są fałszywe lub niedostatecznie poparte, jak i co do tego, że sam materiał jest wadliwy (np. nie dotyczy płatnika), czyli do zwalczania ustaleń władzy pod względem materialnym“**).*

Istotny sens ogłoszonego w niniejszym numerze naszego czasopiśma wyroku NTA z d. 25 czerwca 1937, l. rej. 2820/36***) jest następujący: *zaoczność nie ma w postępowaniu odwoławczym, toczącym się według przepisów Ordynacji Podatkowej, takiego skutku, żeby podatnik był pozbawiony możliwości zwalczania faktycznych przesłanek wymiaru i żeby władza odwoławcza nie miała obowiązku zbadania konkretnych zarzutów odwołania i udzielenia na nie odpowiedzi w swoim orzeczeniu.*

Pozytywnie: NTA stwierdza, że—nawet w wypadku zaoczności— Ordynacja Podatkowa w art. 116 wkłada na władzę odwoławczą obowiązek podania w niekorzystnym orzeczeniu do wiadomości płatni-

*) Tak Dr. I. Weinfeld, OPA, 1935, poz. 1260, glosa.

**) OPA, 1934, poz. 738, glosa.

***) Str. 528, poz. 16.

ka faktycznych i prawnych motywów orzeczenia jako odpowiedzi na konkretne zarzuty odwołania.

Konkretnie: podatnik, który popadł w zaoczność, zwalczał w odwołaniu wysokość zastosowanej przez władzę 15% stopy średniej zyskowności i zarzut ten poparł przedłożoną opinią Izby Handlowej w Katowicach. Władza odwoławcza nie zbadała tego zarzutu i nie rozprawiła się z nim w swoim orzeczeniu, uważając, że jest wolna od tego obowiązku z tego względu, iż podatnik popadł w zaoczność.

NTA w powołanym wyroku nie uznał tego stanowiska za słuszne wobec tego, że Ordynacja Podatkowa do zajęcia takiego stanowiska nie upoważnia.

Przewodnikiem w przedsiębiorstwie

w zakresie jego gospodarności jest najpoważniejszy i najstarszy organ naukowo-zawodowy, poświęcony wszechstronnym zagadnieniom rachunkowości i księgowości:

„Czasopismo Księgowych w Polsce”

z bezpłatnym dodatkiem

„Przegląd Związkowy Związku Księgowych w Polsce”

Prenumerata: rocznie 18 zł., półrocznie 9 zł., kwartalnie 4.50.

Członkowie Związku Księgowych w Polsce otrzymują bezpłatnie.

Numery okazowe gratis. Warszawa, ul. Złota 6, P. K. O. 5626.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

16.

ZAOCZNOŚĆ WEDŁUG ORDYNACJI PODATKOWEJ.

Według Ordynacji Podatkowej okoliczność, że podatnik wbrew obowiązкови, nie złożył zeznania, nie zwalnia władzy odwoławczej od obowiązku podania podatnikowi do wiadomości faktycznych i prawnych motywów niekorzystnego orzeczenia — w odpowiedzi na konkretne zarzuty odwołania. NTA. 25 czerwca 1937, l. rej. 2820/36.

Z uzasadnienia: W spornym wypadku odwołanie wniesiono po wejściu w życie Ordynacji, wobec czego zgodnie z tezą wypowiedzianą w wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z 10 grudnia 1936 l. rej. 3071/36, 3072/36, 3073/36 i 3074/36, odwołanie to, mimo dokonania wymiaru przed wejściem w życie Ordynacji Podatkowej, powinno być ułatwione według przepisów Ordynacji.

W tym stanie rzeczy za uzasadniony należało uznać zarzut, iż władza pozwana postąpiła wadliwie nie rozprawivszy się z zarzutem odwołania, iż zastosowana przez władzę 15% stopa średniej zyskowności nie odpowiada rzeczywistości, który to zarzut skarżąca poparła przedłożoną opinią Izby Handlowej w Katowicach. Ordynacja Podatkowa bowiem w art. 116 nakłada na władzę odwoławczą obowiązek podania w niekorzystnym orzeczeniu do wiadomości płatnika faktycznych i prawnych motywów orzeczenia jako odpowiedzi na konkretne zarzuty odwołania.

O ile zaś władza pozwana w odpowiedzi na skargę podnosi, że od obowiązku rozprawienia się z zarzutem odwołania

zwalniała ją zaoczność wymiaru, spowodowana złożeniem zeznania po terminie, to zaznaczyć należy, że brak w Ordynacji przepisu, że zaoczność, orzeczona przez władzę wymiarową na zasadzie przepisu art. 50 ust. 5 ustawy o podatku dochodowym, obejmuje swymi skutkami także postępowanie odwoławcze podlegające przepisom Ordynacji.

Z powodu określonej wyżej wadliwości postępowania Najwyższy Trybunał Administracyjny uchylił zaskarżone orzeczenie na zasadzie art. 84 p. 3 rozporządzenia o Najwyższym Trybunale Administracyjnym (poz. 806/32 Dz. Ust.), zarządzając w myśl art. 95 tegoż rozporządzenia w brzmieniu poz. 150/37 Dz. Ust. zwrot wniesionej opłaty”.

17.

UBÓJ, WYRĄB I SPRZEDAŻ MIĘSA A ŚWIADECTWO PRZEMYSŁOWE.

Ubój zwierząt, wyrąb i sprzedaż mięsa mogą być prowadzone za jednym świadectwem kategorii przemysłowej. NTA, 4 maj 1937, l. rej. 431/35.

Z uzasadnienia: „Według protokołu karnego, spisane go dnia 9 lutego 1932 r, Janda Ignacy, który wykupił świadectwo przemysłowe 7 kategorii przemysłowej na warsztat rzeźniczej, prowadził w lokalu połączonym z warsztatem „sprzedaż wyrobów mięsnych oraz mięsa wraz z wyrębem”. Na tej podstawie orzeczeniem karnym z 14 grudnia 1932 r. nałożono na wymienionego obowiązek wykupienia świadectwa przemysłowego 5 kategorii handlowej oraz ukarano go

grzywną w kwocie 195 zł. Odwołania płatnika nie uwzględniła Komisja Odwoławcza orzeczeniem z 5 września 1934 r. Na to orzeczenie wniesiona została skarga do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, który rozważył, co następuje:

W odwołaniu bronił się skarżący twierdzeniem, że w lokalu, mającym bezpośrednie połączenie z warsztatem rzeźniczym, prowadził sprzedaż własnych wyrobów mięsnych, że więc lokal ten razem z warsztatem stanowi zakład przemysłowy, a zatem sprzedaż dokonywana w tym lokalu jest wolna od obowiązku wykupienia osobnego świadectwa przemysłowego z mocy przepisu ust. 3 art. 14 ustawy o państwowym podatku przemysłowym poz 110/32 Dz. Ust. W skardze powołuje się płatnik ponadto na przepis art. 142 prawa przemysłowego, według którego, „rzeźnictwo i wyrąb mięsa jest rzemiosłem. Otóż Trybunał stwierdza, że „wyrąb mięsa” nie jest wymieniony w art. 142 prawa przemysłowego, jako odrębny rodzaj rzemiosła. Mowa tam jest jedynie o wyrębie mięsa końskiego, co jest uważane za równoznaczne z rzeźnictwem koni. Abstrahując jednak od tej nieścisłości, zauważyć trzeba, że okoliczność, że jakiś rodzaj czynności przemysłowych nie jest wymieniony w art. 142 prawa przemysłowego, wcale nie znaczy, że ten rodzaj czynności nie ma być uważany za przedsiębiorstwo przemysłowe w rozumieniu ustawy o państwowym podatku przemysłowym. Jeśli więc mieć na uwadze czynności, mające za przedmiot przetwarzanie (art. 1 prawa przemysłowego) żywego zwierzęcia na środki żywności, to czynności te pod względem techniki dadzą się podzielić na najrozmaitsze grupy, o których wspomina częściowo art. 142 prawa przemysłowego. Podstawową czynnością jest przy tym rzeźnictwo, to jest zawodowe i zarobkowe zabijanie zwierząt rzeźnych, które doprowadza do przygotowania części zwierzęcia, nadających się do sprze-

daży w celu spożycia. Części te dostosowane są do właściwości naturalnych zwierzęcia (np. wzrost), a więc przy nabywaniu przez spożywców muszą być z nich oddzielone dalsze części mniejsze, zależnie od zapotrzebowania klienta. Te ostatnie czynności nazywają wyrębem. Ponieważ podstawowa czynność rzemiosła rzeźniczego odbywa się z reguły w cudzym zakładzie przemysłowym (rzeźnia publiczna), przeto czynności przemysłowe rzeźnika (przy mięsie nie przerobionym) polegają z reguły na wyrębie mięsa. Poza tym jednak rzeźnik przerabiać może części zwierzęcia na artykuły spożywcze różnej formy i rodzaju (masarstwo). Wszystkie te czynności są czynnościami przemysłowymi i, jeżeli są prowadzone w zakładzie przemysłowym (art. 12 ustawy o państwowym podatku przemysłowym), uzasadniają w zasadzie obowiązek nabycia jednego świadectwa przemysłowego, chyba, że nie stanowią kolejnych stopni przeróbki, względnie nie znajdują się w związku, uzasadnionym potrzebami głównej produkcji. Za jednym więc świadectwem przemysłowym można nie tylko prowadzić w zasadzie wszystkie wymienione czynności, ale także sprzedaż produktów, będących wynikiem tych czynności, dokonywana w lokalu, gdzie mięci się zakład przemysłowy, jest wolna w myśl ust. 3 art. 14 ustawy o państwowym podatku przemysłowym od obowiązku wykupienia świadectwa przemysłowego.

W tym stanie prawnym wprowadziła nowela z 19 grudnia 1931 r. poz. 881 Dz. Ust. dwojakiemu rodzaju zmianę: 1) postanowiła, że do rzeźnictwa oraz wyrębu mięsa nie ma zastosowania przepis p. 5 art. 8 ustawy, według którego pracowni i zajęcia rzemieślnicze pod określonymi w tym punkcie warunkami są zwolnione od obowiązku opłacania podatku od obrotu, 2) sprzedaż mięsa połączona z wyrębem zaliczyła do przedsiębiorstw handlowych 2, 3 lub 4 kategorii zależnie od cech zewnętrznych tej

sprzedaży (rozd. I lit. A cz. II taryfy).

ad 1) Nie ma żadnej wątpliwości co do rodzaju przedsiębiorstwa jako przemysłowego, jeśli rzeźnik w tym samym lokalu dokonywa uboju i wyrębu mięsa sprzedanego. Wyrąb mięsa jest tu bowiem podyktowany faktem sprzedaży, która znowu jest konsekwencją prowadzenia przedsiębiorstwa rzeźnictwa. Nie inaczej ma się rzecz, jeśli rzeźnik dokonywa uboju w cudzym lokalu przemysłowym (rzeźni), do czego zresztą jest przeważnie prawnie zmuszony. I w tym bowiem wypadku sprzedaż mięsa wyrębianego jest konsekwencją prowadzenia przedsiębiorstwa rzeźnictwa.

ad 2) Nieco inaczej przedstawia się ta sprawa, gdy przedsiębiorca zakupuje przygotowane już w cudzym przedsiębiorstwie przemysłowym do sprzedaży większe (naturalne) części mięsa, a sam dokonywa jedynie czynności koniecznych w celu sprzedaży mięsa spożywcom, to jest dokonywa jedynie wyrębu. Aczkolwiek bowiem do czynności wyrębu mięsa potrzebne są pewne techniczne wiadomości, to zakres ich jest zbyt mały, przeważają natomiast w tym wypadku elementy handlowe, wobec czego ustawa tego rodzaju przedsiębiorstwo zaliczyła do przedsiębiorstw handlowych.

Gdy więc w konkretnym przypadku nie jest sporne, że skarżący prowadził na podstawie świadectwa przemysłowego kategorii przemysłowej warsztat rzeźniczy, i że w tym samym lokalu (choćaż w oddzielnym pomieszczeniu) wykonywał sprzedaż mięsa połączoną z wyrębem, to z uwagi na przepis art. 14 ust. 3 ustawy o państwowym podatku przemysłowym nie był obowiązany do wykupywania osobnego świadectwa na sprzedaż mięsa, a zatem zaskarżone orzeczenie ulega uchyleniu, jako niezgodne z prawem".

18.

ZANIECHANIE PRZESŁUCHANIA ŚWIADKÓW Z POWODU ICH NIESTAWIENICTWA.

Okoliczność, że świadek mimo wezwania nie stawiał się, nie zwalnia władzy podatkowej od obowiązku przesłuchania go na okoliczności istotne w drodze zastosowania względem niego środków przymuszenia. NTA, 17 września 1937, I. rej. 5165/35.

Z uzasadnienia: „Obrazy art. 60 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1925 r. nr. 58, poz. 411) skarżący dopatruje się w tym, że władza pozwana nie zbadała wszystkich świadków powołanych na ustalenie istotnych okoliczności faktycznych, tłumacząc się tym, że mimo wezwania świadkowie nie stawili się na żądanie władzy, co nie może być usprawiedliwieniem władzy.

Zarzut ten uznał Najwyższy Trybunał Administracyjny za trafny. Słusznie bowiem twierdzi skarżący, że władza dysponuje dostatecznymi środkami prawnymi, aby zmusić świadka, czy biegłego do stawienia się. Wprawdzie mógłby znaleźć się oporny świadek, który mimo nałożonych na niego sankcji karnych, mógłby nie złożyć zeznań, jednak z akt sprawy taki stan rzeczy nie wynika, ani władza pozwana nie twierdzi, aby świadkowie odmawiali zeznań, a tylko błędnie uważa się za zwolnioną od obowiązku przeprowadzenia dowodu już z tego powodu, że świadek na raz wystosowane żądanie nie zjawił się, przy czym nie wyciągnęła żadnych konsekwencji prawnych wobec wezwanych, przeto niewiadomym jest, czy pod groźbą sankcji karnych świadek nie wypełniłby obowiązku co do złożenia zeznań. Tym zaniechaniem powtórnego wezwania świadków władza pozwana dopuściła się na-

ruszenia istotnych form postępowania ze szkodą dla skarżącego”.

19.

AMORTYZACJA BRUKU.

W świetle ustawy o podatku dochodowym nie jest dopuszczalne dokonywanie odpisania na zużycie bruków na podwórze. NTA, 17 lutego 1937, l. rej. 8737/34.

Z uzasadnienia: Skarga zwalcza doliczenie do dochodu: 1) sumy 5938 zł, potrąconej tytułem amortyzacji dróg w majątku Łęki i 2) sumy 2.618 zł. potrąconej tytułem amortyzacji bruków w podwórzu tegoż majątku.

Władza uzasadniła orzeczenie tym, że art. 6 ustawy o państwowym podatku dochodowym przewiduje jedynie odpis-

sanie na zużycie budynków, maszyn i wszelkiego rodzaju martwego inwentarza, skarga zaś twierdzi, że wyliczenie to nie jest wyczerpujące, że przeciwnie, sumy, wyłączone na drogi i podwórze, powinny być traktowane narówni z sumami wydatkowanymi na melioracje rolne. Trybunał nie mógł atoli podzielić stanowiska skargi, albowiem jej twierdzenie, że wyliczenie w art. 6 ustawy przedmiotów, przy których odpisanie na zużycie jest dopuszczalne, nie jest wyczerpujące, nie jest na niczym oparte, wyraźny zaś tekst ustawy uzasadnia stanowisko zajęte przez władzę. Wobec tego Trybunał nie ma potrzeby rozstrzygnięcia kwestii, czy i jakie podobieństwo zachodzi między ułożeniem bruków w podwórzu i urządzeniem dróg w majątku a melioracjami rolnymi ileże niewątpliwie ani bruki ani drogi nie podpadają pod wyliczone w art. 6 ustawy przedmioty*).

OKÓLNIKI •

OKÓLNIAK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 21 WRZEŚNIA 1937 R.

L. D. V. 38347/4/37

w sprawie świadectw przemysłowych dla przedsiębiorstw, prowadzących sprzedaż na wystawach z kiosków lub stoisk.

(Dz. Urz. Min. Sk. Nr 25 z 1937 r., poz. 800).

Ministerstwo Skarbu nawiązując do okólnika z dnia 27 września 1933 r. L. D. V. 43103/4/33 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 28, poz. 255) w miejscu punktu 1) tego okólnika, udziela następującego wyjaśnienia:

„przedsiębiorstwa handlu towarowego oraz przedsiębiorstwa przemysłowe, posiadające stałe świadectwa przemysłowe, a prowadzące sprzedaż na wystawach (jarmarkach) z własnych lub dzierżawionych kiosków lub stoisk — nie mają, w myśl art. 20 ustawy o państwowym podatku przemysłowym, obowiązku nabywania świadectw przemysłowych ani kart rejestracyjnych na prowadzenie handlu w tych kioskach i stoiskach; uzyskany ze sprzedaży obrót winien być zeznany w miejscu wykonywania stałego przedsiębiorstwa”.

Dyrektor Departamentu:

(—) Dr. J. Lubowicki

*) Wyroki NTA, ogłoszone przez nas poz. 16 — 19 zostały podane przez Ministerstwo Skarbu podległym organom do wiadomości okólnikami umieszczonymi pod po. 796, 797, 798 i 799 Dz. Urzęd. nr. 25.

OKÓLNİK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 23 WRZEŚNIA 1937 R.

L. D. V. 20921/2/37

w sprawie opodatkowania różnic kursowych u osób fizycznych prowadzących księgi handlowe.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 25 z 1937 r., poz. 801)

Nawiązując do wyroku NTA z dn. 4.IX.1936 r, nr. rej. 3411 — 3414/35 ogłoszonego w Dz. Urz. Min. Sk. z 1936 r. nr. 32, poz. 975, Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że u osób fizycznych—prowadzących księgi handlowe—zyski kursowe na zobowiązaniach w walutach obcych, powstałych z tytułu dostarczonych na kredyt towarów, surowców itp. stanowią dochód podlegający opodatkowaniu. Natomiast nie podlegają opodatkowaniu w myśl art. 7 ustawy o podatku dochodowym u tej kategorii płatników zarachowane względnie faktycznie osiągnięte zyski na różnicach kursu na zobowiązaniach w walutach obcych, powstałych z transakcyj majątkowych (kupno majątku), na zobowiązaniach powstałych z transakcyj o charakterze inwestycyjnym (nabywanie maszyn i urządzeń) oraz wogóle na zobowiązaniach powstałych z tytułu zaciągnięcia długu nie pozostającego w związku z transakcjami kupna towarów, surowców półfabrykatów itp., gdyż tego rodzaju zysk jest nadzwyczajnym przychodem, o którym mowa w art. 7 powołanej ustawy.

Dyrektor Departamentu:

(—) Dr J. Lubowicki

OKÓLNİK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 23 WRZEŚNIA 1937 R.

L. D. V. 38196/4/37

w sprawie obniżenia stawki podatkowej od obrotu przedsiębiorstwom przemysłowym, korzystającym w roku 1936 z ulgowych świadectw przemysłowych *).

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 25 z 1937 r., poz. 802)

Ministerstwo Skarbu na podstawie art. 39 ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. nr. 46, poz. 339) obniża na rok podatkowy 1936 do 1.5% stawkę podatku od obrotów, ustalonych w myśl art. 5 ust. (1) p. 7 i 8 cytowanej ustawy, a osiągniętych przez przedsiębiorstwa przemysłowe wymienione w rozdziałach XIV, XVIII i XIX części II lit. C taryfy, załączonej do art. 23 ustawy, które w związku ze zwiększeniem stanu zatrudnienia w roku 1936 powinny w myśl tejsz taryfy posiadać świadectwa przemysłowe powyżej VI kategorii, lecz zostały zwolnione od obowiązku uiszczenia dopłat i mogły być prowadzone na podstawie ulgowych świadectw przemysłowych kategorii VIII, VII lub VI zgodnie z okólnikami: z dnia 21 listopada 1935 r. L. D. V. 31634/4/35 (Dz. Urz. Min. Sk. nr. 33, poz. 752), z dnia 25 czerwca 1936 r. L. D. V. 40074/4/36 (Dz. Urz. Min. Sk. nr. 17, poz. 546) i z dn. 7 lipca 1936 r. L. D. V. 41316/4/36 (Dz. Urz. Min. Sk. nr. 18, poz. 565).

Ulgę powyższą należy stosować z urzędu (bez obowiązku składania indywidualnych podań) w sposób następujący:

- 1) w stosunku do wymiarów jeszcze nie dokonanych lub nieprawomocnych — przez zastosowanie ulgowej stawki w postępowaniu wymiarowym lub odwoławczym,
- 2) w stosunku do wymiarów prawomocnych — przez umorzenie różnicy podatku wynikłej wskutek zastosowania ulgowej stawki, przy czym w razie całkowitego lub

*) W numerze 34 OBP z d. 9 października 1937, str. 511 streściliśmy ten okólnik i wyjaśniliśmy jego znaczenie.

częściowego uiszczenia tej różnicy za rok 1936 należy umorzyć odpowiednią kwotę z należności w podatku przemysłowym za lata następne.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. J. Lubowicki

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKRBU Z DNIA 25 WRZEŚNIA 1937 R.
L. D. V. 23471/2/37

w sprawie zwolnienia od podatku dochodowego i specjalnego wynagrodzeń, wypłacanych odbywającej praktyki wakacyjne uczącej się młodzieży.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 25 z 1937 r., poz. 803)

Ministerstwo Skarbu zezwala, by nie potrącano należności podatku dochodowego i specjalnego od wynagrodzeń, wypłacanych uczącej się młodzieży ze szkół średnich oraz wyższych zakładów naukowych z tytułu odbywanych przez nią praktyk wakacyjnych, o ile czas trwania takiej praktyki nie przekracza okresu 4^{tych} miesięcy, zaś wynagrodzenie miesięczne nie przekracza kwoty zł. 208 brutto.

Zarządzenie powyższe obowiązuje od daty ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu.

Niedobrane z tego tytułu kwoty podatku dochodowego i specjalnego Ministerstwo Skarbu umarza na zasadzie art. 123 § 1 Ordynacji Podatkowej (Dz. U. R. P. z roku 1936 nr. 14, poz. 134).

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. J. Lubowicki

Pracownicze zarobki i ustawowe potrącenia w przedsiębiorstwach prywatnych od 1 lutego 1936 roku

Gotowe wyliczenia do list płacy i wypłat zarobków pracowników umysłowych i robotników.

Opracował
ZURAD JAN

b. Inspektor Kontroli Zakł. Pracy Ubezp. Sp. w Warszawie

Cena zł. 2.—

**Wysyłkę skutecznia po uprzednim wpłaceniu na konto
PKO 22.308**

(Koszty przesyłki 60 gr.)

KSIĘGARNIA PRAWNICZA, WARSZAWA, SENATORSKA 8

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA

Dziennik Ustaw R. P. Nr 70 z dn. 29 września 1937 r.

Rozporządzenia Ministrów—Skarbu w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 22 kwietnia 1937 r. o niżkach celnych i zwolnieniach od cła (poz. 518);—Skarbu o uzupełnieniu taryfy na wyroby tytoniowe (poz. 519); — Spraw zagranicznych o opłatach konsularnych (poz. 520).

Dziennik Ustaw R. P. Nr 71 z dn. 30 września 1937 r.

Rozporządzenia Ministrów—Skarbu o sprzedaży wyrobów tytoniowych (poz. 521); —Przemysłu i Handlu o Funduszu Popierania Wiertnictwa Naftowego (poz. 522).

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu Nr 25 z dnia 30 września 1937 r.

Okólniki — w sprawie wyjaśnień do taryfy celnej przywózowej (poz. 792);—w sprawie uzupełnienia okólnika L. D. IV. 19111/2/37 o cenie przędzy (poz. 795);—w sprawie kontroli celnej towarów odprawionych z zastosowaniem ulg celnych (poz. 794); — w sprawie przywozu z zagranicy wódek gatunkowych w naczyniach o odpowiedniej pojemności (poz. 795); — w sprawie interpretacji przepisów przejściowych O. P. (poz. 796);—w sprawie kwalifikacji przedsiębiorstw trudniących się ubojem oraz sprzedażą i wyrębem mięsa (poz. 797); — w sprawie wzywania i przesłuchiwania świadków (poz. 798);—w sprawie odpisów na zużycie w podatku dochodowym (poz. 799); — w sprawie świadectw przemysłowych dla przedsiębiorstw, prowadzących sprzedaż na wystawach z kiosków lub stoisk (poz. 800);—w sprawie opodatkowania różnic kursowych u osób fizycznych prowadzących księgi handlowe (poz. 801); — w sprawie obniżenia stawki podatkowej od obrotu przedsiębiorstwom przemysłowym, korzystającym w roku 1936 z ulgowych świadectw przemysłowych (poz. 802); — w sprawie zwolnienia od podatku dochodowego i specjalnego wynagrodzeń, wypłacanych odbywającej praktyki wakacyjnej uczącej się młodzieży (poz. 803),

KALENDARZ PODATKOWY

W drugiej połowie października 1937 r. płatne są następujące podatki:

Do 15 października 1937 r. — zaliczka kwartalna (za III kwartał) na podatek przemysłowy od obrotu przez płatników nieprowadzących prawidłowych ksiąg handlowych (i nieplacących zryczałtowanego podatku do obrotu)—w wysokości 1/5 kwoty tego podatku wymierzonego za rok ubiegły.

Do 15 października 1937 r. — II rata (druga połowa) podatku dochodowego różnicowego od kumulacji uposażeń otrzymanych w roku poprzednim (1936) od kilku służbodawców, bądź to od kumulacji dwóch lub kilku wynagrodzeń otrzymanych w roku poprzednim od jednego służbodawcy; podatek ten jest płatny przez pracowników; pracownik winien obliczyć podatek na przepisany formularzu.

Do 20 października 1937 r.—podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni października 1937 r.

Do 25 października 1937 r. — zaliczka miesięczna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w miesiącu wrześniu 1937 r. przez a) przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, b) przedsiębiorstwa przemysłowe I, II, III, IV i V kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi i c) spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, a nadto inne przedsiębiorstwa, które są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub składania sprawozdań do zatwierdzenia.

Do 25 października 1937 r. — zaliczka kwartalna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w III kwartale 1937 przez innych płatników prowadzących prawidłowe księgi handlowe.

Do 31 października 1937 r. — II rata półroczna podatku od lokali (druga połowa) za drugie półrocze 1937 r.

Ponadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności w październiku 1937 r. oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w październiku 1937 r.

KRONIKA PODATKOWA

Wezwania wystosowane przez urzędy skarbowe w związku z amortyzacją budynków.

Właściciele domów otrzymali z urzędów skarbowych w Warszawie następujące wezwania.

„Urząd Skarbowy wzywa do przedstawienia w terminie 7 dni aktów kupna lub wyciągów hipotecznych, stwierdzających cenę i datę kupna dla wszystkich współwłaścicieli domu.

W przypadku wejścia w posiadanie nieruchomości w drodze spadku należy przedstawić nakaz płatniczy na podatek spadkowy.

Powyższe dane potrzebne są dla ustalenia prawidłowego odpisu na amortyzację”.

Przytoczone wezwanie ma na celu wykonanie przepisów w sprawie amortyzacji zawartych w dwóch okólnikach Ministerstwa Skarbu — z dnia 18 listopada 1936 L. D. V. 24674/2/36 i z dnia 15 lipca 1937 r. L. D. V. 22116/2/37. Ponieważ drugi okólnik wprowadza zmiany do pierwszego okólnika (ob. OBP nr. 2 1937, str. 13 i nr. 28 1937, str. 419), przytaczamy odnośnie odnośnie przepisy w sprawie amortyzacji w brzmieniu obowiązującym

1) Zasadniczo podstawę amortyzacji stanowi **cena nabycia lub koszt wytworzenia** amortyzowanego przedmiotu. Gdy nabycie występuje **drogą spadkobrania**, obliczać należy odpisanie na zużycie od szacunku, przyjętego za podstawę wymiaru podatku spadkowego. Przy nabyciu drogą kupna do ceny nabycia dolicza się koszty transportu, cła itp. koszty związane z wejściem w posiadanie.

2) Jeżeli **cena nabycia**, poniesiona przez obecnego właściciela, wyrażona jest w **walutach b. państw zaborczych**, a data nabycia jest wiadoma, należy zapłaconą cenę kupna przeliczyć na złote według relacji miarodajnej dla przerachowania zobowiązań prywatnoprawnych, a podanej w § 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. (DURP, 1925 r. nr. 30, poz. 213).

3) W przypadkach, w których cena nabycia, ustalona zgodnie z zasadami przytoczonymi w ust. 1) i 2), obejmuje zespół przedmiotów majątkowych, podlegających różnym stawkom amortyzacyjnym, bądź nawet zupełnie nie podlegających

amortyzacji (np. nabyto za cenę łączną majątek ziemski z budynkami, maszynami i inwentarzem lub dom wraz z placem)—wartość poszczególnych rodzajów przedmiotów (maszyny, budynki drewniane i murowane, grunty) ustalić należy przez biegłych w granicach łącznej ceny kupna.

4) Jeżeli podstawa amortyzacji nie da się w myśl zasad powyższych ustalić, wówczas należy ją określić posiłkując się wartością ubezpieczenia od ognia (z dodatkiem—przy budynkach—10% na fundamenty), a w ostatecznym dopiero razie—przez biegłych, którzy winni ustalić wartość danego przedmiotu majątkowego na podstawie danych z okresu jego nabycia lub wytworzenia. Przy ustalaniu wartości budynków na podstawie wartości ubezpieczenia od ognia należy się posiłkować **pierwszym oszacowaniem**

po wybudowaniu. O ile jednak chodzi o budynki będące w posiadaniu obecnie właściciela w okresie przed wprowadzeniem złotego, należy—gdy cena nabycia nie może być ustalona—przyjmować oszacowanie przez biegłych. Oszacowanie to przyjmować należy również wtedy, gdy cena nabycia wyrażona jest **w markach polskich.**

5) U osób prawnych, prowadzących prawidłowe księgi handlowe, oblicza się wysokość odpisać na amortyzację od ceny nabycia lub kosztów wytworzenia z uwzględnieniem ponadto szacunku wynikającego z bilansu otwarcia w złotych (rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25.VI.1924 roku DURP nr. 61, poz. 612) oraz z bilansu na 1.VII. 1928 r., sporządzonego na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 III.1928 r. (DURP nr. 38, poz. 352).

Okólnik w sprawie norm dochodowości netto na r. 1937

Wykaz norm dochodowości netto na r. 1937

Jak wspominaliśmy (OBP, nr. 33, rb., str. 503), do okólnika Izby Skarbowej Grodzkiej w Warszawie w sprawie norm dochodowości netto na r. 1937 został załączony wykaz tych norm. Połączymy je poniżej.

I. PRZEDSIĘBIORSTWA HANDLOWE

A.

	Hurt	Detal
	% od obrotu	
Apteczne składy	7	20
Apteki	—	25
Autobusy	—	25
Automobile, motocykle, rowery	—	15
Automobile, motocykle i rowery	—	15
— części	—	20

B.

Bednarskie wyroby	7	12
Benzynowe stacje	—	70
Biura ogłoszeń	—	30

Hurt Detal % od obrotu

Biura pośrednictwa pracy	—	50
Biura próśb bez pracowników	—	75
Biura wywiadowczo-informacyjne	—	25
Bizuteria sztuczna i ozdoby	15	25
Blacha żelaz. cynk. ocynk. oraz żelazo	4	8
Błaszczane wyroby	9	18
Broń i amunicja	—	15
Budowlane materiały	6	15
Bydła skup	—	6

C.

Cegła	6	15
Cement	3	10
Cerata	10	20
Chemiczne artykuły specjalne	10	20
Chirurgiczne instrumenty	—	20
Cukier—wyłączna sprzedaż	—	15
Cukiernicze wyroby	4	15
Cukiernie	—	20

	Hurt Detal % od obrotu		Hurt Detal % od obrotu
D.		I.	
Dewocyjne przedmioty	15 50	Instrumenty muzyczne	— —
Dorożki konne	— 20	J.	
Dorożki samochodowe	— 20	Jadłodajnie	— 15
Drób	— 15	Jaja	6 12
Drzewo—składy	8 15	Jelit surowych skup	15 —
Dyktki i fornieri	10 15	Jubilerskie wyroby	15 25
Dywany	10 20	K.	
E.		Kafle	6 15
Ekspedycyjno-przewozowe domy	— 40	Kalosze i śniegowce	10 18
Elektrotechniczne materiały	10 20	Kanalizacyjne przybory	— —
Elektrotechniczne przybory	— —	Kapelusze męskie	— 20
F.		Kawiarnie	— 20
Fajansowe wyroby	— —	Kąpielowe zakłady	— —
Farby i artykuły chemiczne	8 15	Koronki	10 20
Farby specjalne	8 20	Kilimy i filety	10 20
Filety	— —	Kino teatry	— —
Filmów wypożyczalnie	— 25	Kolektura Loterii Państwowej	— 75
Firanki	10 20	Kolonialne sklepy ze sprzedażą win i wódek monopolowych	— 12
Flaki i jelita	12 —	Kolonialne towary	5 12
Fornieri	— —	Kolonialno-Gastronomiczne sklepy	— 15
Fortepiany i pianina	— 25	Konfekcja damska	— 20
Fotograficzne aparaty	12 18	Konfekcja męska	— 20
Fotograficzne przybory	10 20	Kosmetyki	— —
Freblówki (przedszkola)	— 12	Koszykarskie wyroby	— 12
Futra	— 20	Krawieckie dodatki	10 15
Futrzane skóry	10 15	Księgarnie	— 20
G.		Kwiaty żywe	— 25
Galanteria (guziki, nici, norymber- szczyzna)	10 20	L.	
Gumowe wyroby	15 20	Lampy	— —
H.		Lecznice	— 35
Hafty	10 20	Linoleum	10 20
Herbaciarnie	— 18	Lodów wyłączna sprzedaż	— 50
Hotele I klasy	— 40	Ł.	
Hotele II klasy	— 40	Łaźnie i wanny	— 60
Hotele III klasy	— 40	Łóżka, meble metalowe i wózek dziec.	8 20

(cdn)

Jotka ELEGANCKA
TRWAŁA
BIELIZNA

Warszawa, Wierzbowa 11 (Plac Teatralny)

PORADNIA

„P”.

Wszystkie projekty dotyczące uregulowania zawodu księgowego nie stanowią narazie materiału, na podstawie którego można cokolwiek przewidywać.

M. Lerner i Sz. Atlas.

Są to tylko pogłoski co do projektów.

I. S. Białystok.

Źródło—„Normalizacja Podstawowych Zagadnień Księgowości”. Proszę zwrócić się bezpośrednio do „Księgarni Prawniczej”, Warszawa, Senatorska 8.

Staty Czytelnik.

Rozporządzenie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z d. 20 kwietnia 1934 o zasadach sporządzania bilansów i zamknięć rachunkowych i sprawozdań osób prawnych, obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych—w § 3 wyprawdza **obowiązek wykazywania w Rachunku Strań i zysków różnic kursowych tylko po stronie strąt**. A więc w myśl tego przepisu wykazywanie różnic kursowych po stronie zysków nie jest obowiązkowe. Odnośny przepis ma brzmienie następujące:

„§ 3 (1) W Rachunku strąt i zysków należy uwidocznic **po stronie strąt** w oddzielnych pozycjach koszty administracji ogólnej, koszty fabrykacji, koszty sprzedaży, koszty kredytów, podatki państwowe i komunalne, **różnice kursowe** i odpisy amortyzacyjne, co nie wyłącza możliwości szczegółowszego podziału pozycji i ich uzupełnienia.

Prenumerator „Emant”.

Uzyskanie prawa do urlopu jest zależne od przepracowanego bez przerwy czasu. Okoliczność, czy umowa zawarta była na czas określony, czy nieokreślony — jest obojętna.

I. M. Złoczów.

W myśl art. 28 ustawy o podatku przemysłowym, **o ile działalność przedsiębiorstwa rozpoczyna się od 1 lipca lub**

po tym terminie, przedsiębiorstwo winno wykupić półroczne świadectwo przemysłowe za połowę ceny taryfowej.

Ten przepis odnosi się również do **przedsiębiorstw skupu zawodowego**. Jasne to jest z tego, że przepis art. 28 nie czyni żadnych wyjątków. Pozytywnie o możliwości wykupienia półrocznego świadectwa przemysłowego dla przedsiębiorstwa skupu zawodowego wspomina **okólnik Ministerstwa Skarbu** z dnia 10 kwietnia 1928 r. L.D.V. 4008/I. Według tego okólnika w wypadku rozpoczęcia skupu zawodowego po 1 lipca, miarodajna dla zaklasowania jest połowa sumy skupu, wskazana w taryfie.

Z tego ostatniego okólnika wynika odpowiedź na Pańskie drugie pytanie: o ile przedsiębiorstwo skupu zawodowego, które rozpoczyna działalność po 1 lipca, wykupuje świadectwo przemysłowe III kategorii na skup, świadectwo to jest dobre dla obrotu do wysokości połowy sumy wskazanej w taryfie, tj. do 50.000 złotych.

M. Kon. Łódź.

Czy przedsiębiorstwo, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, może nabyć towar od nieznanego dostawcy, a więc bez—faktury. O ile nie jest mu to zakazane, jak należy transakcję księgować?

Tym zagadnieniem zajmowaliśmy się już w odpowiedzi dla A. B. H. w nrze 31 OBP za rb. Ponieważ prosi Pan o powtórne rozważanie zagadnienia, czynimy zadość Pańskiej prośbie.

W obrocie handlowym zdarzają się wypadki, że **kontrahent nie ujawnia swego nazwiska i nazwisko to nie jest kupcowi znane**. Zdarza się również, że **kontrahent zastrzega się, że nie życzy sobie, ażeby jego nazwisko było ujawnione, jakkolwiek jest ono kupcowi znane**. **Prawo handlowe i podatkowe** muszą liczyć się z tym zjawiskiem. Istot-

nie **nie zawiera** ono i nie może zawierać **zakazu zawierania transakcji w podobnych warunkach**: kupiec nie może być obowiązany do dochodzenia nazwiska kontrahenta, do legitymowania go, ani też do ujawnienia w księgach nazwiska kontrahenta, o ile ostatni sobie tego nie życzy. Nie może być kupiec obowiązany do zaniechania zawarcia korzystnej transakcji tylko z tego powodu, że nazwisko kontrahenta nie może być ujawnione w księgach handlowych.

To stanowisko zostało zaakceptowane przez NTA w trzech wyrokach, zajmujących się zagadnieniem: czy niepodanie nazwisk dyskonterów prywatnych przez podatnika prowadzącego prawidłowe księgi handlowe, może mieć ujemne dla niego skutki. NTA przyjął zasadę, że „niepodanie nazwisk prywatnych dyskonterów... nie uzasadnia samo przez się doliczenia kosztów dyskonta do zysków bilansowych” (17 października 1954, l. rej. 622/51, 22 maj 1951, l. rej. 5810/28 i 22 październik 1955, l. rej. 2674/52).

Zachodzi pełna analogia między wypadkiem niepodania nazwisk prywatnych dyskonterów a niepodaniem nazwisk innego rodzaju kontrahentów, jak to sprzedawców i nabywców.

Wyraża Pan wątpliwość, czy tego rodzaju stanowisko jest słuszne ze względu na brzmienie § 77 pkt. 6 rozporządzenia wykonawczego do ordynacji podatkowej, według którego „w przypadkach, gdy wystawianie dokumentów przy pewnego rodzaju transakcjach nie jest zwyczajowo praktykowane (jak np. rachunków przez drobnych rolników, rachunków na sprzedaż małych ilości towarów, rachunków z tytułu wykonywania drobnych świadczeń itp.), transakcje te mogą być udowodnione dokumentami, sporządzonymi przez przedsiębiorstwo (asygnacje kasowe, kwity składowe, wykazy utargów dziennych, bloczki itp.), zaopatrzonymi w datę, treść oraz podpisy osób sporządzających dokumenty”. Z tego przepisu wyprowadza Pan wniosek, że **tylko** w tych przypadkach do-

puszczalne jest księgowanie na podstawie wewnętrznych dokumentów. Jest ono dopuszczalne i w innych wypadkach.

Powołany przepis wykonawczy przemawia raczej za naszym stanowiskiem: uznaje on księgowanie bezimiennie w tych wypadkach, kiedy warunki obrotu tego wymagają, gdyż ustawa nie zawiera zakazu dokonywania transakcji z nieznanym kontrahentem.

K. Z. Wilno.

1. **Judykatura NTA**, którą podaliśmy w nrze 6 OBP za rb. (str. 91) rozstrzyga kwestię, czy nieprowadzenie księgi składowej (magazynowej) może być powodem odrzucenia ksiąg. Przytoczone przez nas wyroki NTA wypowiedają się stanowczo za stanowiskiem, że ani przepisy prawa, ani zwyczaje, ani przepisy księgowości nie wymagają prowadzenia księgi towarowej (składowej, magazynowej). Praktyka władz skarbowych zastosowała się go stanowiska NTA.

2. **Czy stanowisko rewidenta, że taśmy kasy kontrolnej „National” nie stanowią dostatecznego podkładu buchalteryjnego ze względu na to, że nie podają rodzaju sprzedawanych towarów — jest słuszne?**

Stanowisko to nie jest słuszne i sprzeczne z orzecznictwem NTA, które przyjmuje, że tego rodzaju dokumenty i zestawienia utargów dziennych—o ile chodzi o transakcje kasowe — stanowią dostateczny dokument w księgowości (10 grudnia 1955, l. rej. 4968/53, OPA, poz. 1480).

Zarzut rewidenta, że tego rodzaju udokumentowanie sprzedaży nie ustala zysku brutto na poszczególnych rodzajach towarów — jest bez znaczenia, ponieważ ani prawo, ani zwyczaje handlowe, ani zasady księgowości wyprowadzania zysku brutto na poszczególnych rodzajach towarów nie wymagają.

A. J. Sonabend.

Jak zaznaczyliśmy wyżej w odpowiedzi dla p. M. Kona, można księgować transakcje bezimiennie, skoro wymagają tego warunki obrotu. W Pańskim przy-

padku warunki obrotu tego nie wymagają i dlatego powinien Pan nazwiska klientów w księgach ujawniać. Okoliczność, że transakcja jest gotówkowa nie jest jeszcze dostatecznym powodem do bezimiennego księgowania.

2. Pytanie zbyt ogólne.

3. **Czy władza skarbowa jest uprawniona, w razie nieściągalności należności podatkowej skierować egzekucję do roszczeń podatnika, służących mu względem spółki, której jest uczestnikiem i spowodować dla zrealizowania egzekucji wypowiedzenie spółki.**

W myśl § 2 art. 117 Kodeksu Handlowego, „jeżeli w ciągu ostatnich sześciu miesięcy przeprowadzono bezskutecznie egzekucję z ruchomości spółnika, wówczas jego wierzyciel osobisty, który na podstawie prawomocnego tytułu egzekucyjnego uzyskał zajęcie roszczeń, służących spółnikowi na przypadek jego ustąpienia lub rozwiązania spółki, może

wypowiedzieć umowę spółki na sześć miesięcy przed końcem roku obrotowego, nawet gdyby była zawarta na czas oznaczony. Jeżeli umowa spółki przewiduje krótszy termin wypowiedzenia, wierzyciel może skorzystać z terminu umownego”.

To uprawnienie służy każdemu wierzycielowi, a więc i Skarbowi Państwa — z tytułu należności podatkowej.

L. T. Warszawa.

Obowiązujące dzisiaj stawki podatku przemysłowego od obrotu zostały wprowadzone nowelą z dnia 14 stycznia 1936 r. (dekret Prezydenta Rzplitej w sprawie zmiany niektórych przepisów dotyczących państwowego podatku przemysłowego i opłat stemplowych, DURP 1936, nr. 3 z dnia 15 stycznia 1936 r., poz. 15).

W myśl art. 6 tej noweli „stawki podatku przemysłowego od obrotu określone w art. 1 pkt. 1 Dekretu niniejszego, stosuje się do obrotów osiągniętych, począwszy od 1 stycznia 1936”.

Skorowidz rzeczowy

Dochodowy podatek — amortyzacja bruku — **O** *) 531 **); — opodatkowanie różnic kursowych u osób fizycznych prowadzących księgi — **Ok** *) 532; — zasady amortyzacji — 535; — zwolnienie od podatku wynagrodzeń wypłacanych odbywającej praktykę uczącej się młodzieży — **Ok** 533.

Egzekucyjne postępowanie władz skarbowych — skierowanie egzekucji do roszczeń spółnika względem spółki — **P** *) 540.

Księgowanie — nabycia od nieznanego dostawcy — **P** 538; — obowiązek wykazywania strat z powodu różnic kursowych — **P** 538.

Księgowość — taśmy kasy kontrolnej jako podkład do księgowania — **P** 539.

Przemysłowy podatek — obniżenie stawki podatkowej od obrotu przedsiębiorstwom przemysłowym, korzystającym w r. 1936 z ulgowych świadectw przemysłowych — **Ok** 532; — półroczne świadectwo dla skupu — **P** 538; — świadectwa przemysłowe dla kiosków lub stoisk na wystawach — **Ok** 531; — świadectwo przemysłowe dla ubojni zwierząt, wyrębu i sprzedaży mięsa — **O** 528.

Postępowanie podatkowe — skutki zaoczności — 526, **O** 528; — zaniechanie przesłuchania świadków z powodu ich niestawiennictwa — **O** 530.

Urlop — prawo do urlopu — **P** 538.

*) **O**—oznacza: dział „Orzecznictwo”, **Ok**—dział „Okólniki”, **P**—dział „Poradnia”.

***) Liczby oznaczają stronicę.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8

Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31

Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50

Konto P. K. O. 22.308 — **Przekaz rozrachunkowy** Nr. 176 — Rękopisów nie zwraca się

Przenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie

Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—¹/₂ str. zł. 100—¹/₄ str. zł. 50—¹/₈ str. zł. 25

Redaktor odpowiedzialny: Józef Filip Hoppenfeld **Druk.** Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15